

INGELICHT

Informatiemagazine voor de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst
Juli 2002 - Nr 6

Defensie

Militairen
MIVD
op herhaling

colofon

INGELICHT wordt uitgeven onder verantwoordelijkheid van de directeur Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD).

Dit informatiemagazine verschijnt twee maandelijks en is in principe bedoeld voor al het burger en militair personeel werkzaam bij de MIVD.

Deze publicatie wordt verzorgd door het Bureau Communicatie, Hoofdafdeling Bedrijfsvoering.

Eindredactie:

M.A.M. Bemelmans-Oonincx

Redactie: J.N. de Smalen

Cartoons: Henk Slijkhuis

Fotografie: Media Centrum MIVD, RAF, Jeroen Moonen, R. de Laat en Jorette de Smalen

Vormgeving: Theo Olsthoorn en Kommer de Heer

Druk en lithografie: Hofstad
Druktechniek Zoetermeer

Oplage: 1.000 expl.

Deadlines INGELICHT

Mocht u de redactie van informatie willen voorzien, denk dan even aan de volgende data:

Inleveren	Verschijningsdatum
kopij	14 augustus
	5 september
	9 oktober
	31 oktober

De redactie behoudt zich het recht voor om bijdragen - waaronder ingezonden brieven - niet, gedeeltelijk of gewijzigd te plaatsen. Aan de inhoud van dit blad kunnen geen rechten worden ontleend.

Omslag: 'Nieuwe snufjes in gasmasker FM 10'

Foto: Jorette de Smalen

I N H O U D S O P G A V E

3 Columnn

4 Basis Militaire Vaardigheden

7 Project Check Mark

8 De veldslag rond de Golf

10 Spionagegeschiedenis

FOCUS OP:

10 Duiken naar hartelust

13 Afscheid André Damen

14 Verkiezingen MC

15 Personeelsmutaties

16 Foto impressie 30 mei

A F K O R T I N G E N

AAR	Afdeling Analyse & Rapportage	KL	Koninklijke Landmacht
ACIV	Afdeling Contra-Inlichtingen en Veiligheid	KLu	Koninklijke Luchtmacht
AIVD	Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst	KM	Koninklijke Marine
AVI	Afdeling Verbindingsinlichtingen	KMar	Koninklijke Marechaussee
BDI	Bureau Documentaire Informatievoorziening	MARID	Marine Inlichtingendienst
BPV	Bureau Personele Veiligheid	MC-MIVD	Medezeggenschapscommissie-Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst
BVO	Bureau Veiligheidsonderzoeken	NBC	Nucleaire Biologische en Chemische Oorlogvoering
CO	Centrale Organisatie	NOB	Nederlandse Onderwatersport Bond
FLO	Functioneel Leeftijds Ontslag	PGU	Persoons Gebonden Uitrusting
IBF	Interne Behoeft Formulier	Wiv	Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten
IKS	Instituut voor Keuring en Selectie	ZHKH	Zelf Hulp en Kameraden Hulp

Sinds het verschijnen van het NIOD-rapport over Srebrenica staan de onderwerpen documentaire informatievoorziening en archiefbeheer bij Defensie extra hoog op de agenda. Op het moment van het schrijven van deze column geldt, in afwachting van nadere richtlijnen, nog steeds een algemeen verbod op het vernietigen van documenten. Door de minister is daarnaast een Deltaplan Documentaire Informatievoorziening en Archiefbeheer aangekondigd. Doel van dit plan is om uiteindelijk te komen tot één defensiesysteem voor de beheersing van de registratie, archivering en ontsluiting van archiefstukken.

Voor een informatieverwerkend bedrijf als de MIVD zijn een goed werkende documentaire informatievoorziening en een adequaat archiefbeheer van levensbelang. Dit is niet alleen vanwege de zorg- en verantwoordingsplicht die voortvloeien uit de Archiefwet of uit de Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten. Maar vooral ook voor het dagelijks functioneren van ons primaire proces. Het is dan ook niet voor niets dat we daar de afgelopen jaren veel tijd, geld en energie in hebben gestoken.

Inmiddels beschikken we binnen onze dienst al geruime tijd over een uniform systeem voor postregistratie (X-post). Daarnaast hebben we een goed gevuld en opgeleid Bureau Documentair Informatiebeheer en de Centrale Archiefselectie Dienst is een eind op weg met het beschrijven en daarmee toegankelijk maken van ons historisch archief. Vorig jaar heeft de Rijksarchiefinspectie geconcludeerd dat de diverse projecten voor de verbetering van het archiefbeheer hun weg binnen de MIVD-organisatie hebben gevonden.

Verdere ontwikkelingen staan nog op stapel. Zoals u al in eerdere nummers van INGELICHT heeft kunnen lezen wordt er gewerkt aan een project waarmee post en documenten bij ontvangst worden gedigitaliseerd. Daarmee wordt de kans op zoekraken van papieren documenten geminimaliseerd, wordt infor-

matie beter toegankelijk en kunnen werkprocessen sneller gaan verlopen.

Bij dit alles hoort wel een kanttekening. Wat voor maatregelen er ook worden getroffen, ze werken alleen maar als iedereen eraan meewerkt. Documentaire informatievoorziening en archiefbeheer zijn typisch onderwerpen waarbij iedere MIVD-er een stukje individuele verantwoordelijkheid draagt. Uiteindelijk ben ik zelf en niemand anders verantwoordelijk voor de documenten die ik op dit moment in mijn bezit heb.

Nog even iets anders... Sinds de verschijning van het eerste nummer van INGELICHT in maart 2000 vervult het blad een rol bij alle veranderingen die de MIVD doormaakt. Inmiddels is INGELICHT een belangrijk medium voor onze interne communicatie geworden. Tegelijkertijd zien we ook andere hulpmiddelen ontstaan waarmee we intern communiceren. Het Intranet MIVD is daar een goed voorbeeld van. Om hier verder vorm aan te geven zal het Bureau Communicatie binnenkort ook een rol gaan spelen bij de vulling, de vormgeving en het beheer van het Intranet.

Omdat al het werk op het gebied van interne communicatie moet plaatsvinden met de enthousiaste maar beperkte capaciteit van het Bureau Communicatie is besloten om de verschijningsfrequentie van

INGELICHT terug te brengen naar zes nummers per jaar. Het eerstvolgende nummer verschijnt dan ook over twee maanden. Op dat moment hebben velen van ons de vakantie al weer achter de rug. Voor het zover is wens ik, mede namens mijn collega-directieleden, u allen een prettige en welverdiende vakantie toe!●

Martin Boskamp
Plaatsvervangend Directeur / Hoofd Bedrijfsvoering

De schietresultaten werden uitvoerig door de schutters beoordeeld

Opfriscursus voor het militair personeel

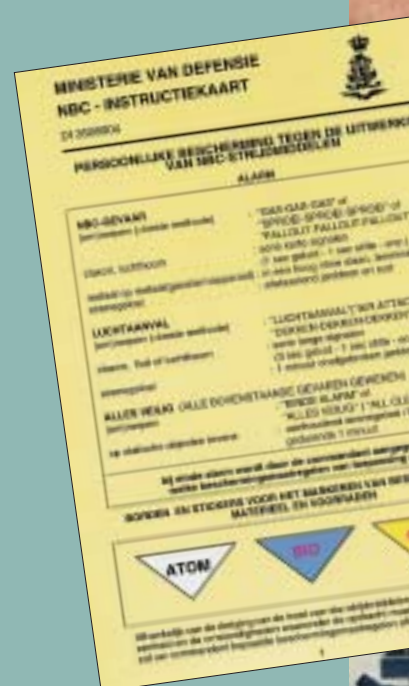
Basis Militaire Vaardigheden

De Bevelhebber Landstrijdkrachten heeft aangegeven waaraan de individuele Landmacht militair moet voldoen om uitzend gereed te zijn. Dit geldt natuurlijk niet alleen voor de Landmacht. Ook militairen van andere krijgsmachtdelen dienen aan deze eisen te voldoen. Omdat binnen de MIVD alle krijgsmachtdelen vertegenwoordigd zijn, is besloten om deze vaardigheden op eigen grond (als paarse organisatie) en dus los van de krijgsmachtdelen zelf, aan te bieden aan het militair personeel. Het bijhouden van de Basis Militaire Vaardigheden is namelijk van groot belang om het militair personeel uitzend geschikt te houden. Het bijhouden is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de militair zelf, maar hij dient daarbij ondersteund te worden door de afdeling waar hij of zij werkt.

Door Anton Derking en Jorette de Smalen

Opleiding en training zijn dus van eminent belang voor het welslagen van een uitzending. Binnen de MIVD zijn er twee soorten opleiding en training. Het onderhouden van de Basis Militaire Vaardigheden en de Functie-opleiding Uitzending. De opleiding Basis Militaire Vaardigheden

bestaat uit theorie over de Persoonsgebonden Uitrusting, Nucleair Biologisch en Chemische Oorlogvoering (inclusief testen van het gasmasker in de gasmasker controlekamer), Zelf Hulp en Kameraden Hulp en een theorie- en praktijkgedeelte van de schietvaardigheid. Een aantal militairen van de MIVD kwamen voor de eerste keer op 23 en 24 april bijeen voor een basis militaire vorming die plaats-

Patroonhouders worden voor het gebruik met de hand gevuld

vond op de Vliegbasis Woensdrecht, onder leiding van instructeurs van het Kantoor Grondoperatiën van het 961 Basis Squadron van de Koninklijke Militaire School Luchtmacht. Op 3 juni werd als laatste onderdeel van deze opfriscursus de schietvaardigheid getest.

Persoons Gebonden Uitrusting

Op het moment van het indienstreden bij een van de krijgsmacht delen, krijgt elke militair een PGU. In veel gevallen is dat al een aantal jaren geleden. In de loop der tijd zijn er een aantal veranderingen in de uitrusting aangebracht. Het accent van deze lessen ligt daarom vooral op het tonen van alle uitrustingsstukken en op die elementen waar goed aandacht aan besteed moet worden wanneer een militair zijn uitrusting voor uitzending krijgt uitgereikt.

Zelf Hulp en Kameraden Hulp

Tijdens een eventuele uitzending zijn de ZHKH vaardigheden van levensbelang. De nadruk bij deze lessen ligt dan ook op het onderkennen van verwondingen en het juist toepassen van de primaire levensreddende handelingen. Voordat

de hulpverlener überhaupt aan het werk kan gaan is het noodzakelijk dat de hulpverlener de gewonde laat weten dat hij over de nodige vaardigheden beschikt. Op die manier zal de hulpverlener er voor kunnen zorgen dat het letsel niet ernstiger wordt en dat de gewonde niet onnodig lijdt.

Nucleaire Biologische en Chemische Oorlogvoering

In deze lescyclus werd ruim aandacht geschonken aan het gebruik van de gasverkenningssuitrusting en de werking van het nieuwe gasmasker FM 12. De meerwaarde van dit masker is dat er een spreekmembraam in zit en een drinkfaciliteit is aangebracht. Na enig testen lukte het iedereen om inderdaad wat te drinken door het toegevoegde slangetje. Al viel het drankje wat hiervoor werd gebruikt niet bij iedereen in de smaak. Zowel de ontsmettingsdrill als de '9-seconden-drill' werden geoefend. Waarbij de laatste ook in de gasmasker-controlekamer werd uitgevoerd. Deze drill houdt in dat de militair in staat moet zijn om in negen seconden het gasmasker op te zetten en de uitrusting in orde te hebben in geval dat er een NBC-besmetting wordt gesignaleerd.

Schieten

Als persoonlijke bescherming voert de gehele krijgsmacht als pistool de Glock en als geweer de Diemaco. Het is natuurlijk van belang om tijdens de uitzending beide wapens goed te beheersen. De werking, de veiligheidsmaatregelen en het schieten (dus de juiste schiethouding kunnen aannemen) komen dan ook uitvoerig aan de orde. Eerst even onwennig maar al snel zeer vertrouwd lag bij iedereen het pistool en geweer goed in de hand en in de juiste veilige houding. Veiligheid betekent hier onder andere het wapen in een veilige richting houden, de patroonhouder pas plaatsen nadat hier toestemming voor is gegeven en na het schieten het wapen controleren op achtergebleven munitie. Deze vei-

ligheidsmaatregelen werden meteen veelal goed uitgevoerd. Natuurlijk werd alles ook scherp in de gaten gehouden door de instructeur. Met de Diemaco werd zowel in de simulator als op de 25 m en 100 m baan geschoten. Zowel voor als na het schieten werd het uittennemen en het ineenzetten van het wapen getoond en geoefend. Elk onderdeel moet schoon en goed geolied terug geplaatst worden. Ook hierbij dienen dan nog steeds de veiligheidsmaatregelen in acht te worden genomen.

Deelnemen

De militairen die aan deze eerste opleiding Basis Militaire Vaardigheden deelnamen zijn zeer te spreken over deze nuttige opfrustraining. Deelnemen wil niet zeggen dat er een vorm van onvermogen is bij de militairen. Juist met het opnieuw aandacht besteden aan deze basis vaardigheden wordt een zekere professionaliteit behaald. En de uitleg over de nieuwe ontwikkelingen in de uitrusting is als zeer nuttig ervaren. Af en toe wel confronterend, maar daar leert men juist van. Bureau Opleidingen, van de Staf Afdeling Productie is reeds bezig met de planning voor een tweede sessie van de opleiding in het komende najaar. ●

'Een moment van bezinning na vijf jaar Wet veiligheidsonderzoeken'

Project CHECK MARK

Vijf jaar geleden, om precies te zijn op 1 februari 1997, werd de Wet veiligheidsonderzoeken van kracht. Het eerste lustrum van deze wet is een goed moment voor bezinning. Voor het Bureau Personele Veiligheid, immer op zoek naar het beste, tijd om samen met haar leveranciers en klanten te bezien waartoe alle verbeteringen, aanpassingen en veranderingen van de afgelopen jaren geleid hebben. Om hier vorm aan te geven is het Project Check Mark in het leven geroepen. De werkdruk op het aanwezige personeel is onveranderd groot. Direct na de reorganisatie van 1 augustus 2000 moest de organisatie van het BPV worden aangepast wegens extra toebedeelde taken. Onze wereld is zeer dynamisch. Veranderingen zijn onontkoombaar. We moeten meegroeien, maar wel met verstand. In de Wet veiligheidsonderzoeken staan mensen centraal, dus alle medewerkers van de MIVD.

Door Rob Siegel

Project Check Mark brengt allereerst de processen veiligheidsonderzoeken, *requests for visit* en *clearances* in beeld. Daarna wordt bezien of de doelmatigheid en efficiëntie vergroot kunnen worden. Of met behulp van automatisering of aanpassing van de reeds ter beschikking staande geautomatiseerde ondersteunende middelen de doelmatigheid van de bedrijfsprocessen verbeterd kunnen worden, is de volgende stap. Kortom. We gaan dus kijken of we het nog beter kunnen! En vervolgens hoe we dat dan beter gaan en mogen doen! Niets nieuws onder de zon, want dat is 'bij veiligheidsonderzoeken en *requests for visit*' al jaren dagelijkse kost. Een zaak van serieus met je werk bezig zijn.

Omdat de kosten immer voor de baten uitlopen, betekent dit project voor een aantal functionarissen extra werk. De geraamde looptijd van dit project is tien weken en moet eind juli zijn afgerond. Frank Beloois van de Afdeling Informatie Management is projectleider. Hij wordt bijgestaan door Gijs de Smet en Mark van der Linden van KPMG. Alle bureaus van de Afdeling Contra Inlichtingen & Veiligheid zullen met het BPV in de hoofdrol, gevraagd worden op te treden in deze unieke coproductie. Alleen in samenhang en samenspraak wordt dit project succesvol.

Onze krijgsmacht heeft het afgelopen decennium voor wat betreft de personele vulling een sterke verandering ondergaan. Niet langer wordt onze krijgsmacht gevuld met dienstplichtigen, maar met beroepsmilitairen die op een gespannen arbeidsmarkt geworven moeten worden. Het veilig-

heidsonderzoek speelt bij de aanstelling van beroepsmilitairen een cruciale rol. Elke beroepsmilitair vervult een vertrouwensfunctie en moet (periodiek) een veiligheidsonderzoek ondergaan. Aanstelling kan derhalve niet eerder plaatsvinden of worden gecontinueerd dan nadat de 'Verklaring van geen bezwaar' is afgegeven.

Het tijdig afronden van veiligheidsonderzoeken voor aspirant beroepsmilitairen is een grote uitdaging. Tengevolge van een andere selectiemethodiek en een conjunctureel hoger aanbod van sollicitanten draait het instituut belast met de werving en aanstelling van militairen, het Instituut voor Keuring & Selectie te Amsterdam, momenteel op volle toeren. Het BPV is slechts dankzij extra personeel, ondermeer vanuit de Veldorganisatie van ACIV, het verschuiven van prioriteiten en aanpassen van procedures in staat om gelijke tred te houden met het aanbod van sollicitanten.

Om een beeld te schetsen. Het eerste kwartaal van 2001 meldden zich circa 300 sollicitanten per week aan en werd 50% op psychische gronden afgekeurd. Dit jaar werd in het eerste kwartaal vanuit het hele aanbod 600 sollicitanten per week opgeroepen en werd 'slechts' 25% op psychische gronden afgekeurd. Na het psychologische onderzoek wordt het veiligheidsonderzoek opgestart. Het wekelijkse aanbod steeg dus van 150 naar 450 aanvragen voor veiligheidsonderzoeken per week.

In 1997 werden ruim 18.000 veiligheidsonderzoeken afgehandeld. Dit aantal was in 2001 inmiddels gestegen naar ruim 24.000. Dit jaar zal het getal van 30.000 zeer waarschijnlijk worden benaderd. Dertigduizend aanvragen, dertigduizend veiligheidsonderzoeken, dertigduizend

beoordelingen, dertigduizend 'Verklaringen van geen bezwaar' en dertigduizend dossiers. Inboeken, controleren, behandelen, raadplegen, bundelen, opleggen, uitboeken en verzenden. Dertigduizend.

Twee andere factoren deden het aanbod eveneens stijgen. Na vijf jaar 'Wet veiligheidsonderzoeken' blijkt de geldigheid van een groot deel van de 'Verklaringen van geen bezwaar' te zijn verstreken. Dit veroorzaakt een verhoogde aanvraag in de sector hernieuwde veiligheidsonderzoeken. De gevolgen van de terroristische aanslagen op de 11e september in de Verenigde Staten doen een forse duit in het zakje van de veiligheidsonderzoeken om reden van toegangsverlening. De terroristische aanslagen noodzaken bovendien tot een taakverschuiving in de richting van contra-inlichtingen waardoor de beschikbare onderzoekscapaciteit van de Veldorganisatie bij toenemend aanbod relatief afneemt.

We staan dus voor een grote uitdaging, maar kunnen er gezien de ervaringen van overtuigd zijn dat we tot adequate en realistische oplossingen komen. De afgelopen jaren immers werden al vele knelpunten opgelost. Intern werden processen aangepast, de millenniumproblematiek werd dankzij goede samenwerking overwonnen en er werd een nieuw geautomatiseerd systeem (CRISP) gebouwd om het veiligheidsonderzoeken-proces te ondersteunen. Dit systeem is sinds 20 november 2000 operationeel en zeer betrouwbaar gebleken. Met alle (informatie)leveranciers werden goede afspraken gemaakt. De interfaces met de Geautomatiseerde Bevolkingsadministratie, de Algemene Inlichtingen- & Veiligheids-

► dienst en de Centraal Justitiële Dienst functioneren zeer goed.

Maar wensen blijven. Ondanks grote inspanningen zijn de noodzakelijke interfaces met de personeelsinformatie-systemen van de krijgsmacht nog steeds niet gerealiseerd. Op dit moment stelt het BPV alles in het werk om een 'link' tot stand te brengen met het geautomatiseerde systeem van haar grootste klant (IKS).

Intensieve samenwerking met in het bijzonder de Veldorganisatie, het Bureau Contra Inlichtingen en de Sectie Industrieveiligheid is noodzakelijk. Adequate ondersteuning van de Afdeling Personeel en de Afdeling Informatiemanagement is een voorwaarde voor de continuïteit. De samenwerking met opleidingsrichting Contra Inlichtingen van de School Militaire Inlichtingendienst is om diverse redenen geïntensiveerd.

Bij onze vraaggestuurde organisatie staan onze circa 350 klanten centraal. Zij vragen aan. Zij geven aan wanneer en hoe de vragen beantwoord moeten zijn. Met onze klanten wordt dagelijks, intensief gecommuniceerd. Met hen zijn inmiddels vele afspraken gemaakt. Dat spreekt voor zich. Ook hun klachten worden gehoord en behandeld.

Enerzijds integer, wettig en transparant opereren. Anderzijds voldoen aan de wensen van onze klanten en de *privacy* garanderen. Altijd snel maar ook zorgvuldig produceren. Dagelijks grote hoeveelheden verwerken maar steeds maatwerk van hoge kwaliteit blijven leveren. Omgaan met tegenstrijdigheden is dagelijkse kost. Er wordt dus veel gevergd van alle betrokkenen. Dat vraagt om zorg en aandacht voor de klanten, de leveranciers en uiteraard voor de collega's die belast zijn met de uitvoering.

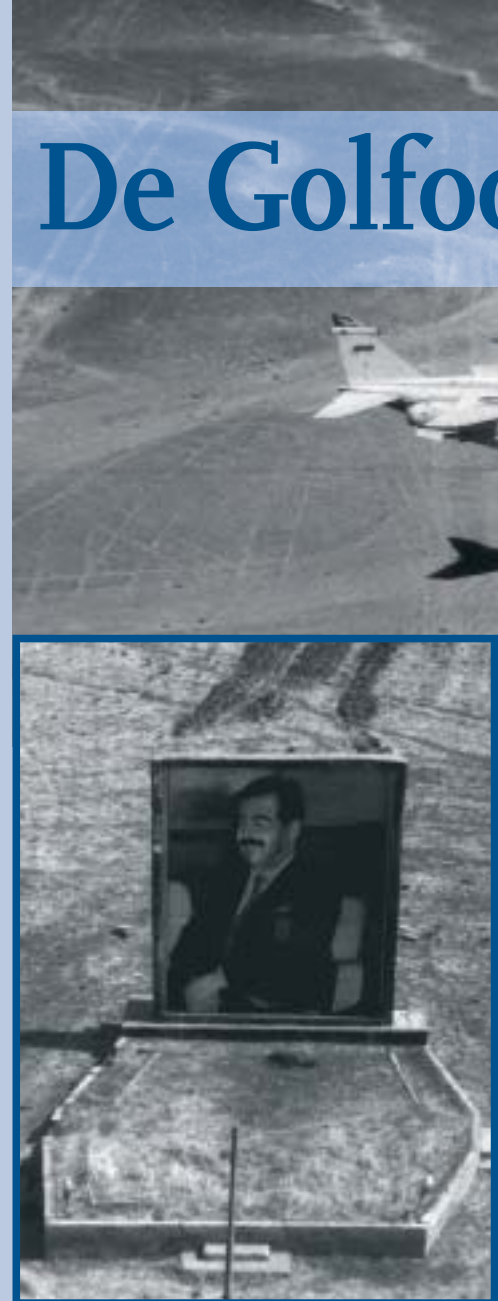
Maar toch. Om het hoofd te kunnen blijven bieden aan de uitdagingen die ons staan te wachten, is een succesvolle afronding van het project Check Mark een goed gereedschap. Alle stappen in het proces van veiligheidsonderzoeken worden volledig en helder in beeld gebracht. Hetzelfde geldt voor het *proces request for visit* en het proces *clearances*. De taken en verantwoordelijkheden van alle deelnemers in de processen worden duidelijk in kaart gebracht. De kritische punten in het proces worden voor een ieder duidelijk zichtbaar gemaakt. Verbeteringen worden in nauw overleg aangedragen. Daarna is het zaak om daar waar noodzakelijk realistische oplossingen te formuleren. Bij elke oplossing moeten de voor- en nadelen goed in kaart worden gebracht. Pas dan is een goede keuze mogelijk.

Het project Check Mark zal uitsluitend succesvol kunnen worden afgerond wanneer nauw wordt samengewerkt. En daarna? Daarna gaan we 'na dit moment van bezinning' door met ons werk. Met zorg voor en om elkaar. En vooral respect. Voor elkaar, voor onze klanten en voor onze leveranciers.●

In het vierde deel waarin de rol van *Aerial Imagery* in de militaire geschiedenis wordt belicht, besteden we ditmaal aandacht aan het grote militaire conflict dat begin jaren negentig van de vorige eeuw plaats vond. De Golfoorlog, door Saddam Hoessein ook wel de 'moeder aller veldslagen' genoemd. Anderen zagen dit conflict als de oorlog die bijna live te volgen was op CNN. Iedereen kan zich nog wel de beelden voor de geest halen van CNN verslaggevers Peter Arnett en John Holliman die live verslag deden van de eerste aanvalsgolf op Bagdad. Er zijn veel boeken over dit conflict verschenen. Ik zal mij daarom beperken tot het geven van een beknopte chronologische volgorde van het conflict, hierdoor blijft er in het artikel meer ruimte over voor interessant beeldmateriaal.

Door Ron Berghuis

Portret van Saddam Hoessein gefotografeerd op lage hoogte

Irak valt op 2 augustus 1990 Koeweit binnen na een door Irak aangedragen grensgeschil en een conflict over een olieveld dat zich onder het grondgebied van beide landen uitstrekt. Enkele dagen hiervoor hadden Amerikaanse spionagesatellieten al grootschalige troepenverplaatsingen van Irak waargenomen aan de grens met Koeweit.

Op 7 augustus wordt een begin gemaakt met *Operation Desert Shield*, dit om Saoedi-Arabië tegen de agressie van Irak te beschermen, 24 uur later komen de eerste *paratroopers* uit Fort Bragg in Saoedi-Arabië aan.

Uiteindelijk bestaat de gehele troepenmacht uit ongeveer 690.000 man, afkomstig uit 28 verschillende landen. Deze troepenmacht staat onder leiding van Generaal Norman Schwarzkopf.

Saddam Hoessein gijzelt de in Irak achtergebleven westerlingen, op 13 december worden de laatste gijzelaars vrijgelaten. In december dreigt Saddam Hoessein met chemische aanvallen op Israël wanneer Irak wordt aangevallen.

Op 29 november keurt de VN een *deadline* voor het begin van de oorlog goed. Irak

Oorlog: moeder aller veldslagen

RAF reconnaissance Jaguar low level boven de Irakese woestijn

SA-6 Straight Flush radar in hangaar

blijft weigeren zich terug te trekken uit Koeweit, ondanks diverse bemiddelingspogingen van onder andere de Sovjet-Unie. Een laatste ontmoeting tussen de ministers van Buitenlandse Zaken van Irak en de VS, respectievelijk Tariq Aziz en James Baker, op 9 januari 1991 in Geneve loopt op niets uit.

De aanval...

Op 17 januari begint de aanval op Irak onder de codenaam *Operation Desert Storm*. De aanval bestaat in eerste instantie uit zware luchtaanvallen en beschietingen vanaf marineschepen, onder andere met kruisraketten. Irak reageert later met Scud aanvallen op Saoedi-Arabië en Israël (niet met chemische ladingen waar Saddam eerder mee had bedreigd). Dit gebeurde mede in een poging Israël in de oorlog te betrekken en de eenheid in de coalitie te verstoren. *Special Forces* (onder andere de Engelse SAS) en vliegtuigen gaan op uitgebreide Scud jacht. Nederlandse Patriot raketten worden in Turkije en Israël gestationeerd om tegen Scud's ingezet te worden. Op 31 januari doet Irak een aanval op de Saoedi-Arabisch stad Khafj. De Irakezen worden na

30 uur verdreven door Saoedische en Qatarese troepen ondersteund door Amerikaanse mariniers.

Op 24 februari, na meer dan veertig dagen waarin onafgebroken luchtaanvallen hebben plaatsgevonden gaat het grondoffensief van start. Met een gedeeltelijke omtrekkende beweging door Irak, ondersteund door een enorme luchtlandingsoperatie sluiten de geallieerden de Irakese troepen in Koeweit in. Irakese soldaten geven zich massaal over.

Staakt-het-vuren

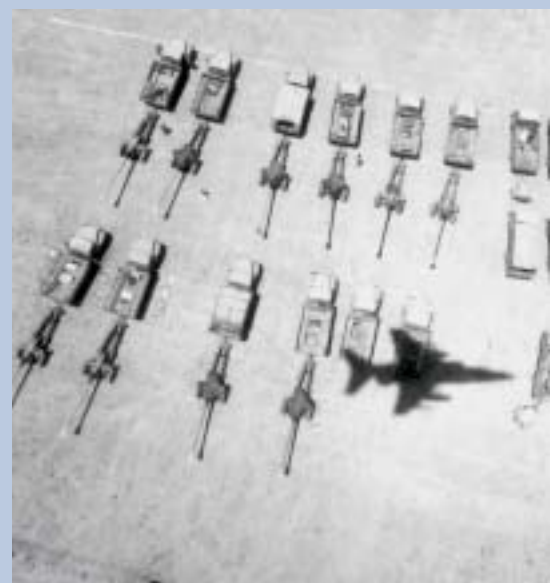
Op 28 februari wordt een staakt-het-vuren afgekondigd nadat Irak verpletterend is verslagen. Later worden op het vliegveld Safwan in het zuiden van Irak de voorwaarden voor het staakt-het-vuren door de geallieerden aan de Irakese delegatie gedictieerd.

De luchtfoto's van de RAF zijn op een zeer lage hoogte gemaakt, in de periode direct na het staakt-het-vuren, zodat de Irakese troepen in de gaten gehouden konden worden.●

Midden: Sa-2 luchtdoel raket batterij met een Fan Song fire control radar

Rechts: Irakese artillerie

Onder: Battle damage assessment op een vliegtuig shelter in Irak

Chinese 'lastechnicus' in tuin begraven?

De spionageactiviteiten van de Volksrepubliek China in het Westen en in Nederland in het bijzonder zijn altijd, veel meer dan soortgelijke activiteiten van de voormalige Unie van Socialistische Sovjet Republieken, omgeven gebleven met een waas van 'Oosterse geheimzinnigheid'. Ook onder deskundigen heerst nog altijd verschil van mening over de vraag in hoeverre de Volksrepubliek echte spionage bedrijft.

Door NISA *Bewerking* Jorette de Smalen

Sommigen zijn zelfs van mening dat de communistische Chinezen dit soort activiteiten helemaal niet nodig hebben, omdat Westerlingen in het algemeen, de Nederlanders niet uitgezonderd, zich vaak het vuur uit de sloffen lopen om de aardige en altijd beleefde Chinezen te helpen met hun problemen. Anderen daarentegen zijn ervan overtuigd dat de Volksrepubliek zich bedient van goed geschoolde en goed opgeleide *intelligence officers* die op professionele manier te werk gaan.

Een befaamd geworden incident dat zich voerde aan het einde van de jaren zestig, had mogelijk te maken met spionage, met een mislukte poging tot overlopen, of beide. Dit voorval verwierf bekendheid onder de aanduiding 'Chinese lassers-affaire'. Een uit de Volksrepubliek afkomstige 'lastechnicus' (geen autogeën- of scheepslasser!) woonde in ons land een congres bij op het gebied van ge-

avanceerde lastechnieken. Om nooit geheel duidelijk geworden redenen (werd hij gechanteerd, wilde hij overlopen, was hij ontmaskerd als spion voor het kapitalistische Westen?) was hij uit een raam van zijn pensionkamer 'gevallen'. Zwaar gewond werd hij naar een Haags ziekenhuis overgebracht. Tot zijn ontzetting en die van het verplegend personeel drongen op een bepaald moment enkele stevige personeelsleden van de Rood-Chinese ambassade de ziekenhuiskamer binnen en namen de gewonde lastechnicus mee naar buiten, laadden hem in een auto en droegen hem de ambassade aan de Adriaan Goekooplaan binnen. Volgens ongecontroleerde en ook oncontroleerbare verhalen is de lastechnicus op die manier op exterritoriaal, en in dit geval dus op Chinees gebied aan zijn verwondingen overleden. Volgens diezelfde bronnen is zijn as, nadat hij door de Haagse firma Innemee was gecremeerd, binnen de Chinese *compound*, dus formeel in Chinese grond, begraven.

Het boek Duister Den Haag, Wandelen langs spionage adressen is niet meer verkrijgbaar.●

Duik

Jeroen Moonen is in 1981 in dienst getreden bij de Koninklijke Marine en werd in 1986 overgeplaatst naar de Marine Inlichtingendienst. Sindsdien heeft hij diverse functies gehad op zowel inlichtingen- als veiligheidsgebied binnen de MIVD. Sinds juni 1999 werkt Jeroen als assistent liaisonofficier voor de MIVD op de Nederlandse Antillen en Aruba met als standplaats Curaçao. Jeroen Moonen is getrouwd en heeft twee dochters.

Door Jeroen Moonen

De interesse naar de wereld onder het wateroppervlak had ik al van jongs af aan. Tijdens de diverse zomervakanties in voormalig Joegoslavië snorkelde ik dan ook volop. Destijds, en dan heb ik het over het begin van de jaren zeventig, was er onder water nog genoeg zeeleven te zien. Maar door de jaren heen kon je de negatieve druk die het ontluikende toerisme op de natuur had al waarnemen. Natuurlijk bekeek ik ook de avonturen van Jacques Cousteau en zijn bemanning, die destijds elke zondag te zien waren. Menig lezer zal zich deze uitzendingen nog wel kunnen herinneren.

Eerste duik leidt tot meer...

Al met al bleef mijn interesse voor de onderwaterwereld aanwezig. Het zou nog geruime tijd duren voordat ik echt ging duiken. Mijn doopduik had ik medio 1984 aan boord van de Hr. Ms. Vee-re. Aan boord van deze mijnenjager waren een aantal duikers gestationeerd en met één van hen mocht ik, op een zondagochtend voor anker liggend voor de Zeeuwse kust, het onderwaterschip bekijken. Het was een mooie ervaring om de roeren en schroefassen eens van dichtbij te bekijken en opgetogen en voldaan kwam ik dan na ongeveer twintig minuten naar boven. Het heeft echter tot 1994 geduurd tot ik daadwerkelijk ben begonnen met sportduiken. In 1994 ben ik lid geworden van de onderwatersportvereniging Atlantis uit

en naar hartelust

Jeroen tijdens een van zijn duiken

Alphen a/d Rijn. Dit is een vereniging die is aangesloten bij de Nederlandse Onderwatersport Bond. Deze is niet gestoeld op commerciële motieven. Om dit even te verduidelijken het volgende: de duikwereld is verdeeld in commerciële en niet-commerciële verenigingen en organisaties. Bij commerciële dan wel gecertificeerde organisa-

ties betaal je voor alle cursussen en specialisaties. Vanwege de commercie zijn er nogal wat cursussen en specialisaties waarbij iedere keer weer voor betaald moet worden. Het is duidelijk dat er veel echte opleidingen bestaan. Bij de niet-commerciële organisaties, zoals de NOB, betaal je een contributie aan de vereniging en worden de lessen ge-

Barracuda

Murrene

De schildpadden zijn duikers ondertussen wel gewend

ven door de vereniging volgens de richtlijnen van de NOB. Het nadeel hiervan is een langer opleidingstraject. Bij de commerciële vereniging is dit vaak stukken korter waardoor het mogelijk is om bijvoorbeeld gedurende een vakantie in het buitenland binnen vijf dagen of minder je brevet te halen. Regelmatig ben ik geconfronteerd met onveilig duikgedrag van snel opgeleide duikers waardoor je je afvraagt in hoeverre veiligheid zich verhoudt ten opzichte van het snel halen van dit papiertje.

Veiligheid boven alles

Nog steeds komen mensen om bij de uitoefening van de duiksport. Veiligheid is daarom in de duiksport zeer belangrijk. Tijdens de diverse opleidingen wordt veel aandacht besteed aan medi-

sche- en veiligheidsaspecten. Het is belangrijk te weten hoe decompressieverschijnselen en de klaplong voorkomen kunnen worden. Om veilig te duiken zijn onderhoud aan de apparatuur, afspraken over het gedrag onder water en het gebruik van handsignalen onontbeerlijk. Na een behoorlijk portie theorie en oefeningen in het zwembad kwam op 15 april 1995 de dag dat ik voor het eerst het buitenwater op mocht zoeken. Op de bij duikers bekende locatie het Koepeltje in Scharrendijke (Zeeland) werd die dag een duik gemaakt in de Grevelingen. Het water was die dag een graad of 9 en niet al te helder (zicht van ongeveer één meter) maar de ervaring was overweldigend. Ik was nog het meest verbaasd dat mijn *buddy* (= mededruiker) onder water feilloos de weg wist te vinden en na een duik van 28 minuten, waarbij een diepte werd bereikt van tien meter, op uiteindelijk dezelfde plek uitkwam als waar wij te water waren gegaan. Na een aantal duiken waarbij diverse oefeningen met goed gevolg werden volbracht kreeg ik mijn eerste brevet. Dit ruilde ik een jaar later, na de diverse ervarings-, opleidingsduiken en theorie in voor mijn tweede brevet.

Duiken over de hele wereld

Tussen 1995 en 1999 maakte ik 92 duiken in Nederland, vier in Venezuela, twee in Spanje en

Angelfish

één in Frankrijk. De meest gedenkwaardige duik was een duik onder het ijs van het Braassemmeer op 12 januari 1997. Gedenkwaardig omdat in Nederland het duiken onder ijs niet vaak kan worden beoefend, maar vooral vanwege het goede zicht op de 'over' komende schaatsers. Het spreekt voor zich dat bij het duiken onder dit soort omstandigheden strengere veiligheidsmaatregelen noodzakelijk zijn.

Andere *highlights*: langste duik 75 minuten, diepste duik 74 meter, meest bedoken stek Sea Aquarium (Curaçao) 77 maal. Veel niet-duikers

zullen zich afvragen of er in Nederland wel wat te zien is onder het water. Dit kan ik met een volmondig 'ja' beantwoorden. Natuurlijk zijn er genoeg locaties waar je slechts troebel water en fietswrakken tegenkomt. In Zeeland is echter genoeg zeeleven te zien zoals kreeften, harders en sephia's. Dit staat alleen niet in verhouding tot de onderwater pracht en praal in het Caribische gebied. Hierdoor ben ik behoorlijk verwend en zal eenmaal terug in het Nederlandse (koude) water waarschijnlijk behoorlijk moeten wennen. Door mijn plaatsing in de West ben ik in de gelegenheid geweest om alle eilanden van de Nederlandse Antillen en Aruba te bezoeken. Behalve op St. Maarten heb ik op alle eilanden kunnen duiken, met name Saba heeft een onvergetelijke indruk achtergelaten.

Flora en fauna

Op Saba maakte ik twee duiken waarbij ik tijdens de eerste duik continu het roepende geluid van walvissen hoorde. De walvissen komen in de periode februari-maart vanuit de Atlantische oceaan naar de Caribische zee om jongen te krijgen. Daarnaast heb ik ook een haai en een gigantische barracuda gezien. De tweede duik werd gemaakt op een locatie waar in het verleden vulkanische activiteit was geweest (Saba is een vulkanisch eiland). Naast de duidelijk herkenbare onderwater gestolde lavastromen kon je op één locatie duidelijk de warmte voelen die nog steeds uit de bodem omhoog kwam. Overigens ben ik onder water maar weinig haaien tegengekomen. De afgelopen drie jaar slechts drie keer. Elke keer was dit een verpleegsterhaai, dit soort is redelijk onge-

vaarlijk. Wel worden er incidenteel andere haaien rond de wateren van Curaçao gesignaleerd die ik helaas nog nooit ben tegengekomen. Overigens is het bloeddorstige beeld dat men van haaien heeft veelal ver bezijdens de waarheid. Haaien ontwijken de mensen meestal. Sinds kort neem ik ook een onderwatercamera mee om al het moois op de gevoelige plaat vast te leggen.

Van generatie op generatie

Het blijkt dat de interesse in de onderwaterwereld genetisch is vastgelegd. Na mijn vader en mij zelf begeven mijn dochters zich nu ook op het onderwaterpad. Na het behalen van haar A,B en C zwemdiploma zit mijn oudste dochter (5 jaar) op snorkelles. Zij krijgt wekelijks les in het onderwaterleven en maakt dan een duik in het bassin van Animal Encounters. In dit bassin zitten diverse soorten vissen waaronder roggen en tandbaaren. In een afgescheiden gedeelte zwemmen schildpadden en citroen- en verpleegsterhaaien. Tot op heden vindt ze dit allemaal fantastisch en vindt ze niets leukers om met pa te snorkelen en als het even kan een onderwaterfoto te maken van de vissen.

Ook de tweede dochter (net drie geworden) kan al zwemmen (nog geen diploma) en gaat regelmatig 'visjes kijken'.

Zoals het er nu uitziet krijg ik bij terugkeer in Nederland een functie bij de Marinestaf en verlaat ik de MIVD. Bij deze wil ik iedereen bedanken voor de prettige samenwerking en de goede tijd. Mogelijk tot (weer)ziens.●

ANDRÉ DAMEN NOG NIET HELEMAAL WEG

Op 12 april werd kapitein André Damen 55 jaar en bereikte daarmee de leeftijd om met Functioneel Leeftijdsontslag te gaan. Tijdens de afscheidsreceptie op 23 april op Kazerne Kamp Holterhoek, zag André oude kameraden terug en nam hij afscheid van veel collega's.

Door kapitein P. Brouwer

Tijdens de officiële receptie werd duidelijk dat met André een bijzonder iemand de dienst verliet: de partyruimte was afgeladen vol met collega's en oud-collega's die afscheid wilden nemen.

Tijdens het formele deel van de plechtigheid ging het hoofd van het Verwervingcentrum, luitenant-kolonel Erik van Mourik, uitgebreid in op de lange loopbaan van kapitein Damen. Over André's beginperiode als lid van de Koninklijke Marechaussee kon Van Mourik niets vertellen, maar over zijn werkzaamheden binnen de verbindingsinlichtingen des te meer! Na zijn opleiding tot medewerker Berichtenkantoor Telex werd André eind 1971 geplaatst in Eibergen en niet zoals hij begrepen had, in het Brabantse Huybergen. Dit had hem als rechtgeaarde Brabander natuurlijk buitengewoon aangesproken. Helaas, dat werd dus de Achterhoek, ietsjes verder weg! Dat 'helaas' duurde niet lang, want André en zijn echtgenote konden daar prima aarden.

André werd in Eibergen tewerkgesteld bij 898 Verbindingsbataljon als verbindingsinlichtingen registrator in de ploegendienst. André's kwaliteiten werden in november 1984 beloond toen hij één jaar werd voorbevorderd tot sergeant-majoor. De omschakeling naar zijn VI-carrière vond plaats in 1985 toen hij werd geschoold tot verbindingsinlichtingen analist en als rapporteur de ploegendienst omruilde voor de dagdienst. Een bevordering tot adjudant volgde. Daarna werd André Damen in Den Haag, bij bureau Inlichtingen-A4 als verbindingsinlichtingen analist geplaatst en bevorderd tot eerste-luitenant.

In juli 1994 keerde André Damen terug naar Eibergen, als teamleider werd

hij bevorderd tot kapitein. Kapitein Damen heeft die functie tot 1 juli 2001 met verve vervuld om daarna de opleiding en begeleiding van een jongere generatie analisten en rapporteurs op zich te nemen. De gebeurtenissen op 11 september 2001 noopten het Verwervingcentrum André in te zetten op het gebied van terrorisme. Dit heeft hij, met het voor hem zo kenmerkende enthousiasme, tot en met de laatste dag van zijn militaire loopbaan gedaan.

Van Mourik reikte kapitein Damen uit naam van de Bevelhebber der

Landstrijdkrachten, luitenant-generaal van Baal (de tijd achterhaalt de feiten!), de erespeld van de Koninklijke Landmacht uit, alsmede de gouden speld van de MID. Lkol van Mourik overhandigde André verder nog enkele geschenken om zijn dank en waardering te tonen.

Ook de huidige teamleider van André nam kort het woord en bedankte André niet alleen voor zijn geweldige steun in de afgelopen maanden maar roemde hem ook als prettige collega. Namens alle teamleden kreeg André onder andere een muziek DVD en een prachtige karikatuur van Henk Slijkhuis.

Uiteraard nam André ook zelf het woord en vergaste iedereen op een deels serieuze en deels ludieke terugblik op zovele jaren in de verbindingsinlichtingen. André kreeg de lachers op zijn hand met aansprekende anekdotes en

bedankte iedereen in het algemeen en enkele collega's in het bijzonder.

Na afloop van de receptie sloot André met een kleine groep genodigden de plechtigheid af met een gezellige etentje in de Partyruimte van het KEK-gebouw van Kazerne Kamp Holterhoek.

Nu kapitein Damen met FLO is gegaan, is zijn betrokkenheid met verbindingsinlichtingen nog niet voorbij. In overleg met Defensie heeft hij een contract getekend waardoor het Verwervingcentrum het komende jaar nog twee dagen in de week een beroep op hem kan doen. Zodoende kunnen alle betrokken partijen afbouwen. André kan er aan wennen dat hij het rustiger aan zal moeten gaan doen en zijn collega's kunnen dan wennen aan het idee dat hij op termijn echt met FLO zal zijn!●

Verkiezingen

MC - MIVD

De huidige Medezeggenschapscommissie is in januari 2001 voor de duur van 2 jaar geïnstalleerd. Dit betekent dat de zittingsduur in januari 2003 eindigt. Daarom worden eind 2002 weer verkiezingen MC-MIVD gehouden. Op grond van het Besluit Medezeggenschap Defensie moet de zittende MC de verkiezingen organiseren. Hiervoor is uit de leden van de MC een verkiezingscommissie benoemd. De commissie kent de volgende samenstelling:

- Marc C.E. Fakkell - voorzitter
- Ron van Dort - secretaris
- Ir. Govert Coster - lid

De Verkiezingscommissie MC-MIVD heeft als taak de te houden verkiezingen op een correcte wijze te organiseren. De eerste activiteit van de verkiezingscommissie was het schrijven van een brief aan de directeur van de MIVD met daarin het voorstel om de verkiezingen te houden op 10 december 2002. Dit voorstel is geaccepteerd. De MC-MIVD heeft besloten de zittingsduur voor de volgende MC-MIVD vast te stellen op vier jaar. Vanwege de complexiteit van de organisatie is een zittingsduur van twee jaar namelijk te kort gebleken om als MC goed over diverse zaken mee te kunnen praten. Een (kritische) tijdsbalk voor de activiteiten in het kader van de verkiezingen ziet u hiernaast. Op de tijdsbalk kunt u zien welke activiteiten op welke tijdstippen plaatsvinden.

Door Marc Fakkell

Zoals u ziet moet uiterlijk 10 september de verkiezingsdatum bij de werknemers en de centrales van overheidspersoneel (vakbonden) bekend zijn gesteld. Hierna gaat het organisatiecircuit van de verkiezingen formeel van start. Uit de tijdsbalk blijkt dat u tot 29 oktober 2002 de tijd hebt om u aan te melden als kandidaat. Met andere woorden, u heeft vier maanden de tijd om hierover na te denken.

Kandidaten zijn nodig

Het huidige MC en voordien het Onderdeeloverlegorgaan en de Dienstcommissie zijn geïnstalleerd zonder dat daarbij sprake was van verkiezingen. De afgelopen jaren kreeg de MC regelmatig het verwijt dat de leden niet door het personeel gekozen zijn en derhalve niet gezien konden worden als vertegenwoordigers van dat personeel. De verkiezingscommissie wil met name de medewerkers die deze mening zijn toegedaan uitdrukkelijk uitnodigen om zich kandidaat te stellen. Maar ook medewerkers die mee willen praten en denken met de dienstleiding over het functioneren van de MIVD op korte en lange termijn worden uitgenodigd zich kandidaat te stellen.

De bond organiseert de kandidaatstelling voor de personeelsleden die lid zijn van een vakbond, dit zijn de zogenaamde 'georganiseerden'. Personeelsleden die geen lid zijn van een bond (ongeorganiseerden) kunnen zich op basis van een handtekeningenlijst (met minimaal 30 handtekeningen van ongeorganiseerde MIVD-medewerkers) bij de verkiezingscommissie kandidaatstellen. De model-handtekeningenlijst is vanaf 1 oktober 2002 op te vragen bij de verkiezingscommissie.

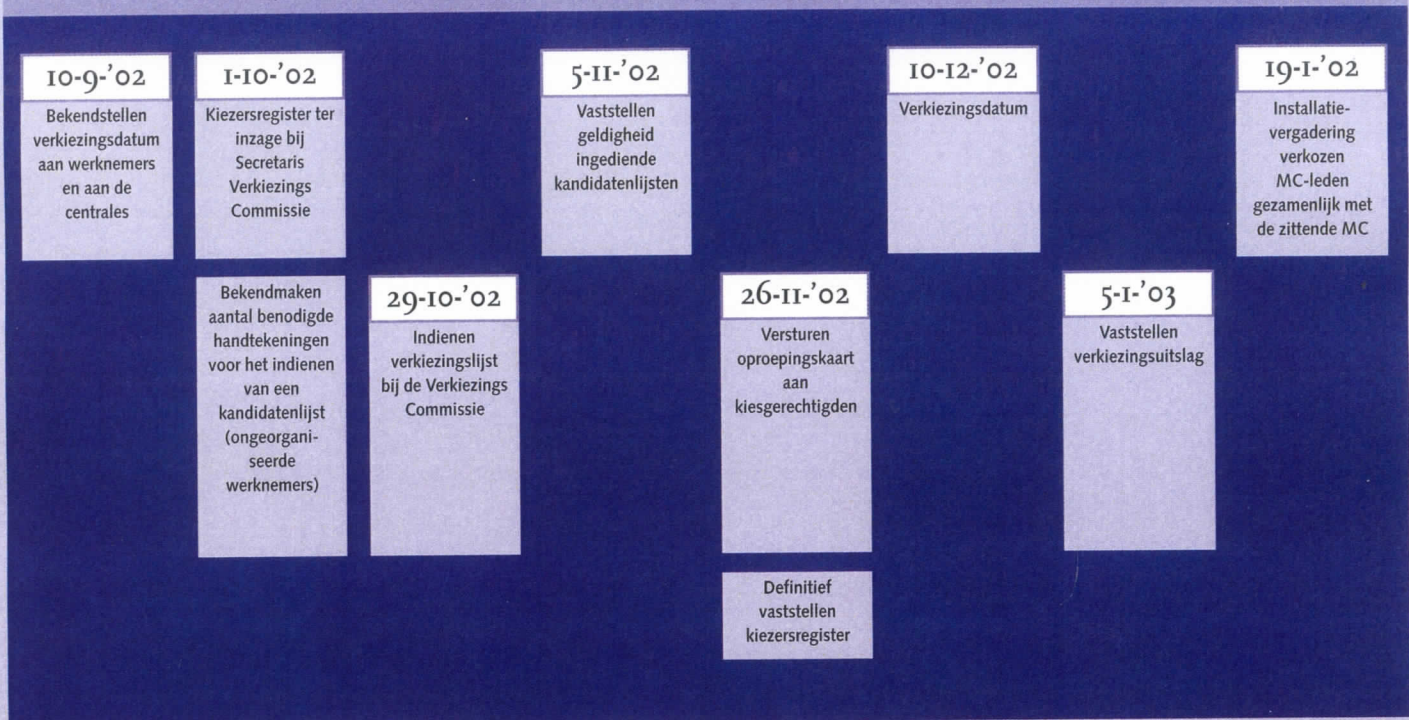
Wanneer u overweegt om zich kandidaat te stellen en u wilt meer weten over het werk van een MC dan kunt u zich wenden tot de zittende leden van MC-MIVD of tot uw vakbond.

Communicatie

De verkiezingscommissie heeft vóór 15 augustus aanstaande op het MIVD-intranet een site waarop alle informatie en benodigde formulieren te zien zijn.

In deze verkiezingstijd verzorgt de verkiezingscommissie ook periodiek relevante publicaties, die met de beschikbare communicatiemiddelen tot u zullen komen.

Tijdsbalk verkiezingen MC-MIVD 2002

Kandidaten

Hoewel het een extra werklust te weeg zal brengen hoopt de verkiezingscommissie toch dat voldoende medewerkers (meer dan dertien), georganiseerd of ongeorganiseerd, zich kandidaat zullen stellen zodat ook daadwerkelijk verkiezingen kunnen worden gehouden op 10 december. Een aantal zittende leden van de MC-MIVD hebben te kennen gegeven zich niet meer her-

kiesbaar te stellen voor een nieuwe zittingsperiode van de MC-MIVD. Vers bloed is daarom gewenst. Met name wordt beroep gedaan op de medewerkers van de hoofdafdeling Bedrijfsvoering (waarvan op dit moment geen enkele medewerker in de MC-MIVD zitting heeft) en op de vrouwelijke medewerkers. ●

Personeelsmutaties stand vanaf 1 mei 2002

Indiensttreding MIVD

A.D. /
Hoofdafdeling Productie, Afdeling Verbindingsinlichtingen, Bureau VI-Productie, Sectie Linguïstiek, Lingist, m.i.v. 01-05-2002

C.H. v
Hoofdafdeling Productie, Afdeling Verbindingsinlichtingen, Bureau VI-Productie, Sectie Sturing WIV en Relatiebeheer, medewerker Open Source Intelligence, m.i.v. 01-05-2002

Maj H.J. dr
Hoofdafdeling Productie, Afdeling Analyse en Rapportage, Regiobureau 1, Sr Analist Landstrijdkrachten, m.i.v. 27-05-2002

M /
Hoofdafdeling Bedrijfsvoering, Bureau Documentair Informatiebeheer, medewerker DIV, m.i.v. 01-05-2002

A.J.M.
Hoofdafdeling Productie, Afdeling Verbindingsinlichtingen, Bureau Onderzoek, Sectie Signaalonderzoek, Projektleider/Signaalonderzoeker, m.i.v. 01-06-2002

Itz 2OC A.J.R. van
Hoofdafdeling Productie, Stafafdeling Productie, Bureau Relatiebeheer, Hoofd sectie RFI-management, m.i.v. 03-06-2002

Smjr P.H.M. /
Hoofdafdeling Productie, Afdeling Analyse en

Rapportage, Regiobureau 3, Assistent analist/bewerker marskn, m.i.v. 03-06-2002

M.J
Hoofdafdeling Bedrijfsvoering, Afdeling Informatiemanagement, Bureau Projecten Coördinatie en systeemontwikkeling, Hoofd Projecten-Coördinatie en Systeemontwikkeling m.i.v. 01-06-2002

Uitdiensttreding MIVD

Kap A.S m.i.v. 01-05-2002 (FLO)

Aoo F.W.f m.i.v. 01-05-2002 (FLO)

J.C m.i.v. 27-05-2002

Aoo W.E. m.i.v. 06-05-2002

Aoo K.D.R.A m.i.v. 01-06-2002 (FLO)

C.J.C. m.i.v. 12-06-2002

Kltz M.R. van m.i.v. 17-06-2002

Ter gelegenheid van...

Aan alles was gedacht op 30 mei 2002 om feestelijk van MID over te stappen naar MIVD. Van de locatie tot de achtergrondmuziek en van een buffet tot een gewild aandenken.

